

Teološka razmišljanja

II. del Pobožnosti

1 - Poskus prevoda Gospodova molitve

Po II. Vatikanskem koncilu so strokovnjaki za liturgijo začeli pripravljati mostove, da se približajo biblicistom s tem, da znova uvedejo razliko med navadnim kruhom in kruhom duhovnega življenja. V teku prejšnjega stoletja so namreč odkrili rokopisno *Izročilo Apostolov*, ki so ga skušali pripisati Hipolitu Rimskemu, v katerem se nahaja besedilo II. evharistične molitve, leta 1970 uvedene v rimski misal, ki po posvetitvi jasno govori o »kruhu življenja«. Da ta 'kruh življenja' ni banalna hrana, nas opozarja novi ofertorij, v katerem molimo: »ti darujemo ta kruh ..., da nam postane kruh življenja« ... Jezus torej hoče, da prosimo Očeta za kruh "super" ali polnega življenja, za resnični kruh božje besede: »človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki prihaja iz Božjih ust« (Mt 4,4; Lk 4,4); »ne govorite torej: Kaj bomo jedli (...), po vsem tem sprašujejo pogani. Saj vaš nebeški Oče ve, da vse to potrebujete« (Mt 6,21). — Dosedanji prevod, po katerem naj bi, kot pogani, ne kot kristjani, Očeta prosili, da nam "danes" podeli "vsakdanji" kruh, bi bil dober samo za jutranjo molitev, ker bi ga pri večerni molitvi morali prositi, da nam "jutri" poskrbi naš vsakdanji kruh.

Prevajalci standardnega Svetega pisma predpostavljajo, da vsi vemo, kakšni so "dolgovni", ki jih imamo do Boga, ali ki jih naš bližnji ima do nas. Izdajatelji jubilejnega prevoda Svetega pisma iz leta 1985 pa pripominjajo: »Dolg je v svetni in svetopisemski govorici pravna in trgovska obveznost med ljudmi«, zato za današnji svet odsvetujejo tak prevod. — Hebrejska beseda za dolg se v hebrejskih razlagah Svetega pisma uporablja tudi za "greh" (1Mz 20,9), za "krivdo" (1Mz 26,10), za "prestop" (1Mz 31,30), za "krivico" (Jer 16,10). Prevod "žalitev" so izbrali francoski škofje; mnogi angleško govoreči verniki pa raje prosijo za odpuščanje "krivic". Zato je Luka namesto dolgov napisal "grehe", Francozi pa so vse do konca II. vatikanskega koncila v Matejevem evangeliju prevajali "žalitve".

Gre pa za javne žalitve bližnjega pred pričujočimi, katere smo pohujšali, o čemer se po navadi nihče ne spoveduje, in kar večinoma samo Sveti Duh popravi.

Stari latinski prevod in za njim skoraj vsi moderni prevodi trdijo, da tudi mi "odpuščamo" svojim bližnjim. Toda novi standardni prevod z Jeruzalemsko Biblijo trdi, da treba prevesti: "kakor smo odpustili". To bi nas pa hitro privedlo do misli, da z Bogom lahko barantamo, češ mi smo že odpustili, zdaj pa moraš ti storiti svoje. V grškem izvirniku je glagolska oblika aorista, za katero je nekoč veljalo, da je ni mogoče drugače prevajati kakor s preteklim časom. Zadnja desetletja pa so najboljši strokovnjaki za novozavezno grščino opozorili, da aorist v prvi vrsti izraža kakovost dejanja in nima časovnega prizvoka (glej Blass-Debrunnerjevo Slovnico novozavezne grščine, ki je izšla kot dodatna knjiga k znanemu Kittelovemu Velikemu Leksikonu Nove zaveze, v italijanskem prevodu leta 1982, § 315 in 331). Zato bi, recimo, Pavlovo "verigo" o božji odločbi (Rim 8,29-30), po kateri naj bi Bog tiste, ki jih je vnaprej določil, tudi poklical, opravičil in že poveljčal, morali pravilneje prevajati s sedanjikom: Bog je od večnosti določil, da jih kliče, jih opravičuje, jih poveljuje. Ekumensko Sveto pismo, ki je izšlo leta 1981, torej dvajset let po Jeruzalemski Bibliji, ohranja sedanjik "odpuščamo".

Iz Doklerjevega slovarja lahko dojamemo, da beseda "peirasmos" ne pomeni grešne skušnjave, ampak zunanjo preizkušnjo ali ujmo, kakor so npr. povodnji, potresi, vstaje, upori, huda bolezen itn. Sv. Jakob nas opominja (v. 13): »Nihče ... naj ne govori: Bog me skuša ... (On) ne skuša nikogar«. In vendar smo tako hudobni, da že 1500 let vsak dan Boga dolžimo, da nas on zapeljuje v skušnjavo! "Eisfero" je v Stari zavezi lahko pomenilo vpeljavam, v Novi Zavezi pa ne več, ker je Jezus tako mišljenje izrecno zavrnil (Lk 13,1-5)*. Ne pozabimo, da je Jezus pred svojim trpljenjem prosil Očeta, naj ga vzame od njega (Lk 22,42), kar lahko postane tudi naša prošnja, preden nas zajamejo preizkušnje.

*Glej Zorell, *Lexicon*, stolp. 383 pod "eisérhomai": "hebraismus: conversor, vitam ago".